IN PSALMOS DAVIDIS

VETERVM INTERPRETVM QVÆ EXSTANT FRAGMENTA.

IOHAN. DRIESSCHVS COLLEGIT.

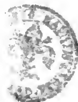

ANTVERPIAE,
Ex officina Christophori Plantini,
Architypographi Regij.
M. D. LXXXI.

4 ½.

Digitized by Google

SIGNIFICATIONES

LITTERARVM QVIBVS IN hoc opere vsi sumus.

Α.	Aquilas.
Σ.	Symmachus.
Θ.	Theodotio.
π.	πέμπτη. id est, Quinta editio.
Sex.	Sexta editio.
κ.	κοινὴ communis siue vulgata editio.
O.	Omnes præter LXX.
*.	Signum incerti Interpretis. dico incerti, cùm nomen additum non est, tametsi sit ex suprà nominatis.

Hieron: Apologia aduersus Rufinum Lib. 2.

Origenes in omnibus libris suis post LXX Interpretes Iudæorum translationes explanat, & edisserit. Eusebius quoque & Didymus idem faciunt. Apollinaris de omnium translationibus in vnum vestimentum pannum assuere conatus est.

De Aquila in epist. ad Pammachium De optimo genere interpretandi.

Aquila autem proselytus & curiosus Interpres, qui non solùm verba, sed & etymologias verborum transferre conatus est.

In Comment. Isa. 49. 5.

De Aquila autem non miror quòd homo eruditissimus linguæ Hebraicæ, & verbum de verbo exprimens, &c.

Ezech. 3. 15.

Secundam Aquilæ editionem Hebræi κατ' ἀκρίβειαν vocant.

De Symmacho. Amos 3.

Symmachus non solet verborum κακοζηλίαν, sed intelligentiæ ordinem sequi.

Isaia 5.

Symmachus autem more suo manifestiùs.

De Theodotione. Cohel. 2.

LXX & Theodotio sicut in pluribus locis, ita & in hoc quoque concordant.

Item

Digitized by Google

Item procemio in Danielem.

Illud quoque lectorem admoneo, Danielem non iuxta LXX Interpretes, ſed iuxta Theodotionem Eccleſias legere, &c.

Ex epiſt. ad Suniam & Fretelam.

Vulgata editio ſiue κοινὴ· quæ à pleriſque λουκιανὸς dicitur, ipſa eſt quæ & LXX. Sed hoc intereſt inter vtramque, quòd κοινῆς pro locis & temporibus & voluntate ſcriptorum veterum corrupta editio eſt. Ea autem quæ habetur in ἑξαπλοῖς, ipſa eſt quæ in eruditorum libris incorrupta & immaculata LXX Interpretum tranſlatio reſeruatur.

Digitized by Google

INTERPRETVM VETERVM GRÆCORVM IN PSALMOS QVÆ EXTANT FRAGMENTA.

א		1.	α'.	
בעדת	1	In congregatione	ἐν συναγωγῇ.	A.Θ.
		In conuentu		Σ.
שתול	3	transplantatum		A.
עדת צדיקים	5	congregatio iustorum	συναγωγὴ δικαίων.	A.Θ.
		conuentus.		Σ.
ב		2.	β.	
רגשו	1	tumultuati sunt		A.
		turbantur		Σ.
ג		3.	γ'.	
סלה	3	Diapsalma	διάψαλμα.	Θ. Σ.
		Semper		A. π.
		In perpetuum.	εἰς τέλος.	Sex.
ד		4.	δ'.	
למנצח	1	ei qui præbet victoriã	τῷ νικοποιῷ.	A. Θ.
		triumphalis.	ἐπινίκιος.	Σ.
ח		5.	ε'.	
אל הנחילות מזמור לדוד	1	Pro hærede Psalmus Dauidis	ὑπὲρ τῆς κληρονομούσης ψαλμὸς τῷ δαυίδ.	A.Σ.Θ.
הושר לפני דרכך	9	dirige coram me viam tuam.	κατεύθυνον ἐνώπιόν μου τὴν ὁδόν σου.	A. Θ.
		explana		Σ.
ו		6.	ϛ'.	O.
מאד	12	valde.	σφόδρα	
ז		7.	ζ'.	
בעברת	7	In bili.	ἐν χόλῳ.	Σ.
		in furore.	ἐν θυμῷ.	Θ.
		in celeritate.	ἐν ἀνυπερθεσίᾳ.	A.
כצדקי	9	secũdum iustitiã meã.	κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου.	O.
יגמר	10	perficietur.		Σ
וזעם בכל יום	12	Cõminans & infrendens in omni die.		A.
ט		9.	θ'.	
למנצח על-מות לבן	1	Triumphalis de morte filij.	ἐπινίκιος ὑπὲρ θανάτου τοῦ υἱοῦ.	Σ.
		Victoriæ authori iuuẽtutis filij.	τῷ νικοποιῷ.	A.
		. . . . de florida ætate filij.		Θ.

אזמרה שמך עליון	3	cantabo nomini tuo altiſ-		Σ.
לְעתות	10	In tempore (ſime.		A.
		opportunè.		Σ.
ויבטחו בך	11	Confident aut ſperabunt in te.		A. Σ.
עלולותיו	12	mutationes eius.		A.
		artes eius		Σ.
אַל יָעֹז ארם	20	Ne temerè agat homo.		*
י		10.	ι.	
לא אמוט לדר ודר אשר לא ברע	6	Non conuertar in generatione & generationem neque in malis ero.		Σ.
ראתה כי אתה עמל ואון תביט	14	Vides quòd tu laborem & irritationem inſpicis.		A.Σ.
תדרש רשעו בל תמצא	15	Inquiretur impietas eius, vt inueniatur ipſe.		Σ.
תכין לבם	17	propoſitũ cordis ipſorum.		Σ.
יב		12.	ιά.	
שפת חלקות בלב ולב ידברו	3	Labia lubrica in corde aliud & aliud loquũtur		Σ.
אשית בְּיֵשַׁע	6	manifeſtam ſalutem perficiam.		Σ.
יו		16.	ιε'.	
מִכְתָּם	1	Humilem, ſimplicem immaculatum,		A. Σ.
טובתי בל עליך	2	Bonũ mihi non eſt ſine te.		Σ.
יז		17.	ιζ'.	
שמעה יהוה צדק	1	Exaudi Domine iuſtum	εἰσάκουσον κύριε δίκαιον.	A.
		...... Domine iuſtitiæ.	..... κύριε δικαιο-	Σ. Θ.
בלא שפתי מרמה		Non per labia doloſa.	σύνης.	Σ.
עיניהם ישיתו לנטות בארץ	11	ſtatuerunt oculos ſuos torquere in terram.		Σ.
חרבך	13	In gladio tuo.		Σ.
ישבעו בנים והניחו יתרם לעלליהם	14	Saturabuntur filij, & diuidant reliquias ſuas paruulis ſuis.		Σ.
יח		18.	ιη'.	
ותגעש ותרעש הארץ	8	Mota & cõcuſſa eſt terra.	χάλαζα καὶ ἄνθρακες	A.
ברד וגחלי אש	13	Grando & carbones ignis.	πυρός.	Θ.
ביום אידי	19.	In die miſeriæ meæ.		Σ.
כאילות	33	tanquam ceruorum	ὡσεὶ ἐλάφων.	O.
ישעך	35	ſalutis tuæ.	σωτηρίας σου.	O.

Digitized by Google

תרחיב	37	ampliaſti		Σ.
צרי	46	. , . : . . μου		O.
יבלו ויחרגו		Vituperabuntur & auertentur.		Σ.
מאיבי	48	. . hoſtibus meis	. . ἐχθρῶν μου.	
יט		19.	ιθ΄.	
לילה ללילה יחוה דעת	3	Nox nocti indicat ſcientiam.		Σ.
אין אמר ואין דברים בלי נשמע קולם.	4	Non verba neque ſermones quorum non audiuntur voces.		Σ.
בכל הארץ יצא קום	5	In omnem terram exiuit ordo ipſorum.		A.
		Sed in omnem terrã exiuit ſonus eorum.		Σ.
לשמש שם אהל בהם		Soli poſuit tabernaculum in ipſis.		A. Σ. Ѕ.
כ		20.	κ΄.	
ועולתך ידשנה	4	Oblationem tuam pinguem faciat.		Σ.
כא		21.	κα΄.	
את פניך	7	Iuxta vultum tuum.		Σ.
תמצא ידך לכל איביך ימינך תמצא שנאיך	9	Cõprehendet manus tua omnes inimicos tuos, dextera tua inueniet eos qui te oderunt.		Σ.
חשבו מזמת בל יוכלו	12	Cogitauerunt cogitationes, quæ non poſſunt fieri.		Σ.
כי תשיתמו שכם	13	Quoniam facies ipſos auerſos.		Σ.
כב		22.	κβ΄.	
אלי אלי למה עזבתני	2	Fortis mi, fortis mi, cur dereliquiſti me?	ἰσχυρέ μου ἰσχυρέ μου ἱνατί ἐγκατέλιπές με;	A.
רחוק מישועתי דברי שאגתי		procul à ſalute mea verba rugitus mei.	μακρὰν ἀπὸ τῆς σωτηρίας μου ῥήματα βρυχήματός μου.	A.
		procul ſunt à ſalute mea verba gemituum meorum.	ἀφεστήκασιν ἀπὸ τῆς σωτηρίας μου οἱ λόγοι τῶν ὀδυρμῶν μου.	Σ.
		procul à ſalute mea ſermones deprecationum mearum.	μακρὰν ἀπὸ τῆς σωτηρίας μου οἱ λόγοι τῶν δεήσεων μου.	π.

Digitized by Google

		. . . . sermones clamoris mei.	. . . . . οἱ λόγοι τῆς κραυγῆς μου.	Sex.
		. . . . clamoris mei		Ϛ.
אלהי אקרא יומם ולא תענה	3	Mi Deus clamabo interdiu, nec exaudies.	ὁ θεός μου βοήσω ἡμέρας, καὶ οὐκ εἰσακούσῃ	A.
ולילה ולא דמיה לי		& noctu & non est silentium.	καὶ νυκτός, καὶ οὐκ ἔστι σιγή.	A. Σ. Θ.
תהלות	4	Hymnus.	ὕμνος.	A. Σ. Θ.
אבירי בשן	13	. . . . . altiles		Σ.
כלבים	17	venatores.	κυνηγέται	A. Θ.
כג		23.	κγ'.	
כסי	5		. . . . μου	O.
כה		25.	κε'.	
קויך	3	qui te expectant.		A.
על כן יורה חטאים בדרך	8	propterea peccantibus viam demonstrat.		Σ.
סוד יהוה ליראיו ובריתו להודיעם	14	Mysteriũ Domini timentibus eum, & testamẽtum suum declarabit illis.		Σ. Θ.
יחיד	16	solus.		O.
כו		26.	κς'.	
מעון	8	adytum	ἄδυτον.	Σ.
כז		27.	κζ'.	
ירום ראשי	6	exaltabitur caput meum.		A.
ואזבחה		& sacrificabo.	καὶ θύσω	A.
אל תטשני	9	Ne proijcias me.		*
הורני יהוה דרכך	11	ostende mihi . . . viam tuam.		Σ.
		Doce me		A.
		Illumina		Θ.
כי קמו בי עדי שקר ויפח חמס	12	steterunt contra me testes falsi, & apparuit iniustitia.		A.
כח		28.	κη'.	
לבי	7	cor meum.	καρδία μου.	Θ.
כט		29.	κθ'	
יחיל	8	parturientis		A. Σ.
ל		30.	λ'.	
יהוה ברצונך	8	Domine in bona volunta-		Σ.

העכדתה לחררי עז		te tua primo meo parenti fortitudinem statuisti.		
למען חמרך כבוד ולא ידם	13	Vt cantet te gloria & ne conticescat.		Σ.
לא		31.	λά.	
סלעי	4	petra mea		A.
ותנהלני		curabis me		Σ.
עששה בכעס עיני	10	ob excandescentiam oculus meus caligauit.		Σ.
בידך עתותי	16	In manibus tuis tempora mea.		A. Σ.
אשר צפנת ליראיך	20	quam repositam timentibus te occultasti.		A. Σ.
ברוך יהוה כי הפליא חסדו לי בעיר מצור	22	Benedictus Dominus, qui misericordiā suam mihi illustrauit tanquam in ciuitate munita.		Σ.
לב		32.	λβ'.	
ברוחו	2	In spiritu eius.	ἐν τῷ πνεύματι αὐτοῦ	A. Θ. π. Sex.
		In ore eius.	ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ.	Σ. κ.
לשדי	4	. . . . meus	. . . . μου.	Θ.
על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצא רק לשטף מים רבים אליו לא יגיעו	6	Pro hoc orabit omnis sanctus . . . opportunitate inuenta, ne aquæ multæ circūdātes circa ipsum appropinquent.		Σ.
לג		33.	λγ'.	
רננו	1	Laudate		A. Σ.
יגורו	8	formidabunt		A.
		extimescant		Σ.
לה		35.	λέ.	
חפרו	7	suffoderunt		Σ.
נאספו עלי נכים ולא ידעתי	15	congregati sunt super me percussores, & nesciui.		Σ.
יחידתי	17	iuuentutem meam		Σ.
כל היום	28	omnem diem.		Σ.
לו		36.	λς'.	
לא ימאס	4	non abiecit		A.
		non expulit.		Θ.
שם נפלו פעלי און	13	Vbi cadunt operantes ini-		Σ.

רוּחוּ ולא יכלו קום		quitatem illic impellẽtur & nequibunt ſtare.		
לז		37.	λζ.	
אַל תִּתְחַר	1	Ne contendas		Σ.
		ne irritare		ϑ.
וְאוֹיְבֵי	20	καὶ		Α.Σ.
יַחְפֹּץ	22	proſperabit		Σ.
תָּם	34	ſimplicitatem	ἁπλότητα.	Σ.
שְׁמָר תָּם וּרְאֵה ישר כי אחרית לאיש שלום	37	Cuſtodi ſimplicitatem & vide rectum, quoniam ſunt futura homini pacifico.		Σ.
ופשעים נשמדו יחדו אחרית רשעים נכרתה	38	Impiè agentes ſimul delebuntur, extrema iniquorum excidentur.		Σ.
לח		38.	λη.	
נחתו	3	attigerunt		Σ.
כסלי	8	latera mea		Σ.
שאגתי	9	frendebam.		Α.
אהבי ורעי מנגד נגעי יעמדו	12	Amici mei & ſocij mei aduerſum me in plaga mea ſteterunt.		Σ.
לט		39.	λθ.	
חם לבי בקרבי בהגיגי תבער אש	4	Expauit cor meum intra me, & dum in animo expenderem, flagrabam igne.		Σ.
הנה טפחות נתתה ימי וחלדי כאין נגדך	6	ecce dediſti mihi dies vt menſuras duodenũ digitorum, & vita mea vt nihil ante te.		Σ.
תוחלתי	8	præſtolatio mea.		Α.
מ		40.	μ.	
במגלת ספר	8	In volumine libri		Α.Σ.
לקהל רב	11	In multitudine		Σ.
		In Eccleſia multa.		Α.ϑ.
מא		41.	μα.	
ביום רעה	2	In die vexationis		Σ.
ישמרהו	3	cuſtodiet ipſum	διαφυλάξει αὐτόν.	Α.ϑ.
ויחיהו		& viuificabit ipſum		Α.ϑ.
יסעדנו	4	opem feret ei		Α.ϑ.
אני אמרתי יהוה	5	Cùm dicerem : Domine	ἐμοῦ λέγοντος, κύριε	Σ.

Digitized by Google

חנני רפאה נפשי כי חטאתי לך		misferere mei, sana animam meam, tametsi peccaui tibi.	ἐλέησόν με, ἴασαι τὴν ψυχήν μου, καὶ εἰ ἥμαρτόν σοι.	
איבי יאמרו רע לי מתי ימות ואבד שמו	6	Hostes mei dixerunt de me mala, quando morietur, & peribit nomen ipsius?	οἱ ἐχθροί μου ἔλεγον περὶ ἐμοῦ κακὰ, πότε ἀποθάνῃ καὶ ἀπολεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ;	Σ.
ואם בא לראות שוא ידבר לבו יקבץ און לו יצא לחוץ	7	Et si veniebat vt visitaret [me] vana loquebatur cor ipsius, coaceruabat iniquitatem sibi; egrediens verò foras detrahebat.	καὶ εἰ ἐρχόμενος ἐπισκέψασθαι ματαιὰ, ἐλάλει ἡ καρδία αὐτοῦ. ἤθροιζεν ἀδικίαν ἑαυτῷ: ἐξερχόμενος δὲ ἔξω κατελάλει.	Σ.
			καὶ εἰσεπορεύετο . . .	κ.
		& si	καὶ εἰ . . .	A. Θ. π. Sex.
יחד עלי יתלחשו כל שנאי עלי יחשבו רעת לי	8	similiter aduersum me murmurabant omnes qui oderunt me, contra me cogitabant malum mihi.	ὁμοθυμαδὸν ἐψιθύριζον κατ' ἐμοῦ πάντες οἱ μισοῦντές με, περὶ ἐμοῦ ἐννοοῦντες κακά μοι.	Σ.
דבר בליעל יצוק בו ואשר שכב לא יוסיף לקום:	9	sermo iniquus effusus est intra eos, & qui cecidit non amplius resurget.	λόγος παράνομος ἐκκέχυτο ἐνδὸν αὐτῶν, καὶ πεσὼν οὐκέτι ἀναστήσεται.	Σ.
				A.
		. . . . & qui dormiuit non addet vt resurgat.	. . . . καὶ ὃς ἂν κοιμηθῇ, οὐ προσθήσει τοῦ ἀναστῆναι.	
גם איש שלומי אשר בטחתי בו אכל לחמי הגדיל עלי עקב:	10	Sed & homo qui mecum pacem habebat, cui confisus sum, qui vnà mecum panem meum edebat, extulit se contra me.	ἀλλὰ καὶ ἄνθρωπος, ὃς εἰρήνευέ μοι, ᾧ ἐπεποίθειν, συνεσθίων μοι ἄρτον ἐμὸν, κατεμεγαλύνθη μου.	Σ.
		etiam vir pacis meæ cui confisus sum. . . . . [. . . .		A.Θ.
ואתה יהוה חנני והקימני ואשלמה להם	11	Tu autem Domine miserere mei, & excita me, vt reddam eis.	σὺ δὲ κύριε οἰκτείρησόν με καὶ ἀνάγειρόν με, ἵνα ἀνταποδώσω αὐτοῖς.	Σ.
בזאת ידעתי כי חפצת בי כי לא יריע איבי עלי	12	Propter hoc cognoscam quod velis . . . si non maledixerit hostis me[9].	διὰ τοῦτο γνώσομαι ὅτι θελήσεις . . . ἐὰν μὴ καταλαλήσῃ ὁ ἐχθρός μου.	Σ.
ואני בתמי תמכת בי	13	Me autem propter sim-	ἐμοῦ δὲ διὰ τὴν ἁπλότη-	Σ.

ותציבני לפניך לעולם		plicitatem . . . complectere, & ſtatues me coram te in perpetuum.	τὰ ἀντέχου. καὶ παρεστήσας με ἐνώπιόν σου δι' αἰῶνος.	
אמן ואמן	14	fideliter	πεπιστωμένως μδ'.	A.
מב		42.		A.
הערג	2	feſtinat.		A.
אעבר בסך ארדם עד בית אלהים בקול רנה ותודה המון חוגג:	5	Egrediar in vmbroſo, præteriens ipſos vſque ad domum Dei in voce laudis & gratiarum actionis multitudinis celebrantis.		
עלי נפשי תשתוחח על כן אזכרך מארץ ירדן וחרמונים מהר מצער:	7	. . . anima mea liquefit, quando recordor tui à terra Iordanis & Hermonij à mõte minimo.		Σ.
תהום אל תהום קורא לקול צנוריך	8	Abyſſus abyſſo occurrit à ſtrepitu aquæductus tui.		Σ.
ואלהי	12	& Deus meus	καὶ ὁ Θεός μου. μγ'.	Θ.
מג		43.		A. Σ. Θ.
שלח אורך ואמתך המה ינחוני יביאוני אל הר קדשך ואל משכנותיך:	3	Emitte lucem tuam, & veritatem tuam, quæ deducent me, & adducent in montem ſanctum tuum, & in tabernacula tua.		
ואבואה אל מזבח אלהים אל אל שמחת גילי ואודך בכנור אלהים אלהי:	4	Vt veniam ad altare Dei ad Deum lætitiam voluptatis meæ, & confitebor tibi in pſalterio Deus Deus meus.		Σ.
מד		44.	μδ'.	
צוה ישועות יעקב	5	manda de ſalute Iacob.		Σ.
הללנו	9	gloriabimur		Σ.
כל היום		per totam vitam		A.
		per omnem diem		Σ.
סלה		ſemper		*
בצבאותינו:	10	cum exercitibus noſtris.		Σ.
תמכר עמך בלא הון ולא רבית במחיריהם:	13	Védidiſti populum tuum ſine ſubſtãtia, non mul-		Σ.

Digitized by Google

		tum pretium illorum fecisti.	. . .	
מגדף	17	blasphemantis	βλασφημοῦντος	A.
ותט אשרנו מני ארחך	19	Non declinata sunt à via tua ea quæ dirigunt nos.		Σ.
עליך	23		ἴχνιά σου.	A.Σ.Θ.
מה		45.	με´.	
למנצח על ששנים	1	Triumphum pro floribus		Σ.
		. . . . lilia		A. Θ.
רחש לבי דבר טוב	2	comotũ est cor meum verbo bono		Σ.
כסאך אלהים עולם ועד	7	Thronus tuus Deus æternus.		Σ.
		. . . . . Deus	. . . . . Θεέ	A.
		. . .	. . .	
מחבריך	8	Præ sociis tuis		Σ.
מן היכלי שן	9	à templis eburneis		A. Σ.
שגל	10	concubinam	συγκοίτην	A.
		pellicem	παλλακὴν	Σ. π.
		reginam	βασίλισσαν	Θ. Sex.
בכתם אופיר		In auro primo		Σ.
		In tinctura vel auro Ophir		A. π. Sex.
כי הוא אדניך והשתחוי לו	12	Ipse enim Dominus Deus tuus, & adora ipsum.	. . καὶ προσκύνησον αὐτῷ.	Σ.
				
		. . . & adorato ipsum.		A. Θ.
צר		Tyri	Τύρε	A. Θ. π.
	13	Sor	Σὼρ	Sex.
		fortissimi.	κρατίστου	Σ.
אזכירה שמך בכל דר ודר על כן עמים יהודוך לעולם ועד:	18	cantabo nomen tuum quolibet seculo, propterea populi celebrabũt te in seculum semper.		A. Σ. Θ.
מו		46.	μς´.	
נהר פלגיו ישמחו עיר אלהים	5	fluuij diuisiones lætificant ciuitatem Dei.		A. Σ. Θ.
מז		47.	μζ´.	
מגני ארץ	10	scuta terræ.	θυρεὰ τῆς γῆς	A.
		protectiones	ὑπερασπισμούς	Θ. Σ.

Digitized by Google

מט		49.	μθ'.	
בני אדם	3	.... humanitatis.		Σ.
בני איש		filij cuiusque hominis.		Σ.
יחד כסיל ובער יאבדו	11	simul stultus & insipiens peribunt		Σ.
כצאן לשאל שתו מָוֶת יִרְעֵם	15	sicut oues inferorum constituerunt seipsos, mors reget eos:		Σ.
יוֹדֻךָ כי תיטיב לך	19	laudabunt te si benefeceris ei.		Σ.
תָבוֹא	20	Introibis		Α.Σ.Θ.
נ		50.	ν'.	
אֵל אלהים יהוה דבר ויקרא ארץ	1	Fortis Deus Dominus locutus est, vocauit terram.		Α.Σ.Θ.
זֹבֵחַ תודה יכבדנני ושם דרך אראנו בישע אלהים	23	Sacrificans super laude honorabit me, & modestè eunti diuinam salutem ostendam.		Σ.
נא		51.	να'.	
בחטא יחמתני	7	In peccatis genuit me.	.... ἐκύησεν ..	Σ.
תרנן לשוני צדקתך	16	loquetur lingua mea misericordiam tuam.		Σ.
נב		52.	νβ'.	
כל היום	3	per singulos dies		Α.
על מחלת נג		pro chorea		Θ.
		pro choro		Σ.
		tripudia		Α.
תְחשב	4	locuta est	ἐλάλησε	Θ.
כי אלהים פזר עצמות חֹנָךְ	6	Deus enim dissipauit ossa aggredientium te.		Α.Σ.
נה		55.	νε'.	
אריד בשיחי ואהימה	3	somno correptus sum mecum ipse loquens & confusus sum.		Σ.
מקול אויב מפני עקת רשע כי ימיטו עלי און ובאף ישטמוני:	4	A voce inimici, à perturbatione impij, quia inclinarunt in me impietatem, & in ira aduersati sunt mihi.		Σ.
אחישה מפלט לי מרוח סעה מסער	9	Festinabo vt saluer à spiritu tempestatis & turbinis.	. . . . . ἀπὸ πνεύματος	Α.Σ.Θ.π.

ואתה אנוש כערכי אלופי ומידעי :	14	Sed tu homo iisdem quibus ego moribus præditus, & dux meus & notus meus.	σὺ δὲ ἄνθρωπε ὁμότροπέ μοι, καὶ ἡγεμών μου καὶ γνωστέ μου.	Σ.
אשר יחדו נמתיק סוד	15	Qui simul habuimus dulce secretum	Οἳ ὁμοῦ ἐγλυκάναμεν ἀπόρρητον.	A.
			οἵτινες ἐκοινολογούμεθα γλυκεῖαν ὁμιλίαν.	Σ.
ברבים היו עמדי	19	multi in me fuerunt		Σ.
אשר אין חליפות למו ולא יראו אלהים	20	Non enim mutatio est eis, neque timent Deum.		Σ.
שלח ידיו בשלמיו	21	Extendit manum suam in eos qui pacem habēt secum.		A.Σ.Θ.
חלקו מחמאות פיו וקרב לבו	22	Leniora butyro ora eorum, cor verò vniuscuiusque eorum pugnat.		Σ.
פתחות		dolos		A.
נו		56.	νϛ'.	
כל היום	3	omnem diem		Σ.
מרום: 4 יום אירא אני אליך אבטח	4	altitudinem diei non timebo: tibi enim confisus sum.		Σ.
יגורו יצפנו המה עקבי ישמרו כאשר קוו נפשי :	7	congregabantur clam & vestigia mea obseruabant, expectantes animam meam.		Σ.
הורד	8		κατασεῖσαι.	Σ.
נדי ספרתה אתה	9	Interiora mea numerata sunt tibi.		Σ.
נז		57.	νζ'.	
עד יעבר הוות	2	donec transeat calumniator.		Σ.
		. . . . insidiæ	. . . . ἔνεδραι	A.
אשכבה להטים	5	dormiui cum consumentibus		Θ.
		. . . cum incontinentibus		A.
		. . cum accendentibus		Σ.
נכון לבו	8	firmatum cor meum.		Σ.
נח		58.	νη'.	
חובר חברים מחכם	6	incantator incantationibus sapientis.		Σ.

בטרם יבינו סירתיכם	10	priusquam spinæ vestræ		Σ.
אטד כמו חי כמו חרון		crescant in rhamnum,		
ישערנו:		adhuc viuentes tanquã		
		turbo omnia siccans		
		tollet.		
נט		59.	νθ'.	
בלי עון ירצון ויכוננו	5	cùm peccatum non sit, sic		Σ.
		currunt vt percutiant		
כי מי שמע	8	quasi nemo audiat.		Σ.
הניעמו בחילך	12	transfer ipsos in virtute		Σ.
והורידמו מגננו אדני:		tua, & dissipa ipsos pro-		
		tector noster Domine.		
חטאת פימו דבר	13	peccato oris eorum & ver-		Σ.
שפתימו וילכדו בגאונם		bo labiorum ipsorum,		
ומאלה ומכחש יספרו:		comprehendantur in		
		superbia sua, execratio-		
		nes & mendacia lo-		
		quentes.		
כלה בחמה כלה	14	confice in ira; consume ita		
ואינמו		vt non sint.		
וישבו לערב יהמו	15	flectantur vesperi, tumul-		Σ.
ככלב ויסובבו עיר:		tuentur vt canes cir-		
		cundantes ciuitatem.		
המה יניעון לאכל	16	ne ieiuni pernoctent		Σ.
ס		60.	ξ'.	
ראשי	9	imperij mei.		Σ.
מואב סיר רחצי	10	Moab lebes lauacri mei		A.
עיר מצור	11	ciuitatem munitam		Σ.
הבה לנו עזרת מצר	13	Da nobis auxilium ex tri-		
ושוא תשועת אדם		bulatione, vana enim		
		salus hominis.		
סב		62.	ξα'.	
למנצח על ידיתון	1	Triumphalis per Idithun.		
אך הבל בני אדם כזב	10	atque vapores filij homi-		Θ.
בני איש במאזנים		num, mendaces filij		
לעלות		hominum, vt momen-		
		tum stateræ.		
המה מהבל יחד		ipsi euanescunt simul		Σ.
סג		63.	ξβ'.	
כמה	2	multipliciter		Θ.
		intenta est		A.
		desiderat		Σ.
לך		tibi	om.	O.

אם זכרתיך על יצועי באשמרות אהגה בך:	7	Recordor tui ſuper ſtratũ meum, per ſingulas vigilias meditabar te.		Σ.
ובצל כנפיך ארנן	8	& amictus ſub alis tuis benedicebam.		
סד		64.	ξγ'.	
דרכו חצם דבר מר	4	impleuerunt arcum ſuum ſermonem amarum.		Σ.
				
		verbum amarum		A.
				
		ſermo amarus		Θ.
במסתרים	5	clanculum		Σ.
יחזקו למו דבר רע יספרו לטמון מוקשים	6	firmauerunt ſermonem prauum, narrauerunt vt occultarent laqueos		
וקרב איש ולב עמק:	7	& mentem & profundum		
וירם אלהים	8	cor hominis Deus configet.		
סה		65.	ξδ.	
דברי עונות גברו מני	4	ſermones impiorum tyrannide me preſſerunt		
מכין	7	ſtabiliens		
משביח	1	mitigans		Θ.
מוצאי בקר וערב תרנין	9	progrediente diluculo & veſperi hymnos dicent		Σ.
פקדת הארץ ותשקקה רבת תעשרנה פלג אלהים מלא מים	10	Viſita terram, potabis eã, fructuum vbertate ditabis ipſam, riuulis Dei aquarum refertis.		
תכין דגנם כי כן תכינה		facies vt ſemen eius oportunos fructus ferat, ſic confirmans ipſam.		
סו		66.	ξε'.	
כל הארץ	1	omnes qui in terra ſunt.		Σ.
כל הארץ ישתחוו לך ויזמרו לך יזמרו שמך	4	omnes qui ſuper terram ſunt venerabuntur te, canentes laudabũt nomen tuum.		
נורא עלילה על בני אדם	5	terribilis in conſilijs ſuper filios hominum.		Θ.
		terribiles artes pro filijs hominum.		Σ.

Digitized by Google

חפך ים ליבשה בנהר יעברו ברגל	6	Cõuertit mare in aridam; flumen transierunt pede		
הסררים אל ירימו למו	7	declinantes		Θ.
		deficientes		A.
		. . . . infideles non exaltentur in semetipsis		Σ.
השמיעו	8	auditam facite		
פי קראתי ורומם תחת לשוני	17	ore meo imploraui, & lingua mea in altum elata est.		
און אם ראיתי בלבי לא ישמע ארני:	18	Iniquitatem si præuidi in corde meo, ne exaudiat Dominus.		
סח		68.	ξή.	
הרשעים	3	impij	ἀσεβεῖς	O.
סלו לרכב בערבות	5	sternite viam ei qui vehitur in terra inculta	. . . . ἐν γῇ ἀοικήτῳ	Σ.
יחידים	7	monachos	μονάχους	
אלהים בצאתך לפני עמך בצעדך בישימון	8	Deus cùm præcederet populum suũ, & ambularet per terrã incultam.		
ארץ רעשה אף שמים נטפו	9	Terra concussa est, & cælum stillauit.		
ונלאה אתה כוננתה	10	tu fundasti eam quæ laborabat.		A.
		quam effecisti & fundasti		Σ.
ארני יתן אמר המבשרות צבא רב	12	Dominus dedit verba euangelizantibus multo exercitu.		
מלכי צבאות ידדון ידדון ונות בית תחלק שלל:	13	Reges multũ dilecti fuerunt, amabiles facti sunt, & regimẽ domus distribuet spolia.		
למה תרצדון הרים גבנונים ההר חמד אלהים לשבתו	17	Cur æmulamini editos montes? mons quem desiderauit Deus vt ibi seipsum collocaret.		A.
ואף סררים לשכון יה אלהים	19	Vtique non credentes vt in ipsis habitares.		
אמר ארני מבשן	23	. . . . Dixit Dominus ex Basan		Σ.

אשיב אשיב ממצלות ים :		. . . . conuertam à profundis maris.		
למען תמחץ רגלך בדם לשון כלביך מאיבים מנהו :	24	Vt frãgatur pes tuus cum sanguine, & lambat cruorem lingua canum tuorum ab vnoquoque inimicorum tuorum.		
ראו הליכותיך אלהים	25	Viderunt itinera tua Deus	ἐθεώρησαν τὰς πορείας σου . . .	A. Σ. Θ. π. Sex.
שם בנימן צעיר רדם	28	Ibi Beniamin paruus imperans ipsis		A.
		. . . . præceptor eorum		Θ.
צוה אלהיך עזך עזה אלהים זו פעלת לנו :	29	Impera Deus de fortitudine tua, corrobora hoc Deus quod fecisti nobis.		Σ.
מהיכלך על ירושלם	30	per templum tuum quod est super Ierosolymam.		
סט		69.	ξθ'.	
טבעתי ביון מצולה ואין מעמד	3	Immersus sum in infinitas voragines, & non est status.		
אכלתני	10	consumpsit me.		
ואני תפלתי לך יהוה עת רצון אלהים	14	oratio mea ad te Domine tempus recõciliationis Deus.		
יהי שלחנם לפניהם לפח ולשלומים למוקש:	23	fiat mensa eorum coram ipsis in laqueum, & in supplicium vt comprehendantur.		
עא		71.	οα'.	
כל היום	8	perpetuo		
יבשו יכלו שטני נפשי	13	confundantur & consumantur qui aduersantur animæ meæ.		
כי לא ידעתי ספרות	15	Non enim scio numerare.		
אבא בגבורת אדני	16	ingrediar in potentia Domini		
אלהים עד מרום אשר עשית גדלות	19	Deus vsque in altitudinem, quæ fecisti magnalia		A. Σ.

Digitized by Google

חפך ים ליבשה בנהר יעברו ברגל	6	Cōuertit mare in aridam; flumen transierunt pede		
הסררים אל ירימו למו	7	declinantes		Σ.
		deficientes		A.
				
		infideles non exaltentur in semetipsis		Σ.
השמיעו	8	auditam facite		
פי קראתי ורומם תחת לשוני	17	ore meo imploraui, & lingua mea in altum elata est.		
און אם ראיתי בלבי לא ישמע אדני:	18	Iniquitatem si præuidi in corde meo, ne exaudiat Dominus.		
סח		68.	ξη.	
הרשעים	3	impij	ἀσεβεῖς	O.
סלו לרכב בערבות	5	sternite viam ei qui vehitur in terra inculta	. . . ἐν γῇ ἀοικήτῳ	Σ.
יחידים	7	monachos	μονάχους	
אלהים בצאתך לפני עמך בצעדך בישימון	8	Deus cùm præcederet populum suũ, & ambularet per terrā incultam.		
ארץ רעשה אף שמים נטפו	9	Terra concussa est, & cælum stillauit.		
ונלאה אתה כוננתה	10	tu fundasti eam quæ laborabat.		A.
		quam effecisti & fundasti		Σ.
אדני יתן אמר המבשרות צבא רב	12	Dominus dedit verba euangelizantibus multo exercitu.		
מלכי צבאות ידדון ידדון ונות בית תחלק שלל:	13	Reges multũ dilecti fuerunt, amabiles facti sunt, & regimē domus distribuet spolia.		
למה תרצדון הרים גבננים ההר חמד אלהים לשבתו	17	Cur æmulamini editos montes? mons quem desiderauit Deus vt ibi seipsum collocaret.		A.
ואף סוררים לשכן יה אלהים	19	Vtique non credentes vt in ipsis habitares.		
				
אמר אדני מבשן	23	Dixit Dominus ex Basan		Σ.

אשיב אשיב מִמְּצֻלוֹת ים :		. . . . conuertam à profundis maris.		
לְמַעַן תמחץ רגלך בדם לשון כלביך מאֹיְבִים מִנֵּהוּ :	24	Vt frãgatur pes tuus cum ſanguine, & lambat cruorem lingua canum tuorum ab vnoquoque inimicorum tuorum.		
ראו הליכותיך אלהים	25	Viderunt itinera tua Deus	ἐθεώρησαν τὰς πορείας σου . . .	A. Σ. Θ. π. Sex.
שם בנימן צעיר רֹדֵם	28	Ibi Beniamin paruus imperans ipſis		A.
		. . . . præceptor eorum		
צוה אלהיך עזך עוזה אלהים זו פעלת לנו :	29	Impera Deus de fortitudine tua, cortobora hoc Deus quod feciſti nobis.		Θ. Σ.
מהיכלך על ירושלם	30	per templum tuum quod eſt ſuper Ieroſolymam.		
סט		69.	ξθ'.	
טבעתי בִּיוֵן מצולה ואין מעמד	3	Immerſus ſum in infinitas voragines, & non eſt ſtatus.		
אכלתני	10	conſumpſit me.		
ואני תפלתי לך יהוה עת רצון אלהים	14	oratio mea ad te Domine tempus recõciliationis Deus.		
יהי שלחנם לפניהם לפח ולשלומים למוקש:	23	fiat menſa eorum coram ipſis in laqueum, & in ſupplicium vt comprehendantur.		
עא		71.	οά.	
כל היום	8	perpetuo		
יבשו יכלו שטני נפשי	13	confundantur & conſumantur qui aduerſantur animæ meæ.		
כי לא ידעתי סְפֹרוֹת	15	Non enim ſcio numerare.		
אָבֹא בגבורת אדני	16	ingrediar in potentia Domini		
אלהים עד מרום אשר עשית גדלות	19	Deus vſque in altitudinem, quæ feciſti magnalia		A. Σ.

Digitized by Google

גבורתך: וצדקתך אלהים		. . . . . & iuſtitiam tuam o Deus	τὴν . . . . καὶ τὴν δικαιοσύνην σου ὁ Θεός	A.
תרב גדלתי ותסב תנחמני:	21	Augebis magnificentiam meam, & conſolatione circumdabis me.		Σ.
עב		72.	οβ'.	
אמן ואמן	19	confirmans		A.
עג		73.	ογ'.	
כאין שֻׁפְּכָה	2	pro nihilo mota ſunt ea quæ fulciebant me.		Σ.
אֲשֻׁרַי				
כי אין חרצבות למותם	4	Non ſunt ægritudines morti eorum, & non cõquerebãtur de morte ſua.		
יצא	7	exijt.	ἐξῆλθε	
ואמרו איכה ידע אל ויש דעה בעליון:	11	Hi verò dixerunt quomodo ſcit Deus, & ſi eſt ſcientia altiſſimo		
אך	18	verè		
תשית למו		paraſti eos		
ואני בער ולא ארע	22	porrò indoctus eram & ignorans.		
מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ:	25	Quis mihi eſt in cælo, & tecum in terra alium nolui conferre		A.
מלאכתיך	28	angelos tuos	ἀγγέλους σου	
עד		74.	οδ'.	
שבט נחלתך	2	ſceptrum ſortitionis . .	σκῆπτρον	A.
שרפו כל מועדי אל בארץ	8	incenderunt omnes ſolemnitates Dei in terra.	ἐνέπρησαν πάσας τὰς ἑορτὰς Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς	Σ. A.
		exuſſerunt. . .	κατέκαυσαν	π.
				
		comburamus	κατεκαύσωμεν . . .	Sex.
				
		incendamus	ἐνεπυρίσωμεν . . .	Θ.
				
על המים	13	ſuper aquas	ἐπὶ τῶν ὑδάτων	A.
מעין ונחל	15	fontem & torrentem	πηγὴν καὶ χειμάῤῥουν.	A.Σ.Θ.
אתה הובשת נהרות איתן		tu ſiccaſti fluuios antiquos		Σ.
הצבת	17	ſtabiliuiſti		A.Θ.
		firmaſti		Σ.

צוֹררֶיךָ	23	hoſtium tuorum	ἐχθρῶν σου	A.
		bellantium contra te		Σ.
		odio habentium te.	τῶν μισούντων σε	Sex.
עה		75.	οέ.	
למנצח אל תשחת מזמור לאסף	1	Triũphalis de immortalitate pſalmus Aſaph .	ἐπινίκιος	Σ.
כי אקח מועד	3	cùm accepero ſynagogam		
תכנתי עמודיה סלה	4	ego confirmaui columnas eius diapſalma.		Θ. Σ.
		Ponderaui columnas eius ſemper		A.
		ego ſum qui paraui columnas eius ſemper		π.
		ego firmaui columnas eius iugiter.	ἐγὼ ἐστερέωσα τοὺς στύλους αὐτῆς	Sex.
ממרצא	7	ab exitu	ἐξ ἐξόδου.	π.
עו		76.	ος΄.	
מגן וחרב ומלחמה סלה	4	Scutum & gladium & bellum diapſalma.	ὅπλον καὶ ῥομφαίαν καὶ πόλεμον διάψαλμα.	Θ.
		Clypeus & gladius & bellum diapſalma.		Σ.
		Clypeus & gladius & bellum ſemper		A.
		Scutum & framea & bellum diapſalma		π.
		Scutum & gladius & bellum in finem.	. . . . εἰς τέλος	Sex.
נאור אתה אדיר מהררי טרף	5	Illuſtris es & immenſus à montium præda.		Σ.
כל אנשי חיל ידיהם	6	omnes viri fortes manibus ſuis.		
תשמעת	9	auditum facies.		
עז		77.	οζ΄.	
על ידיתון	1	per Idithun.		Σ.
ידי לילה נגרה ולא תפוג	3	manus mea nocte continuè extenſa eſt.		
אשיחה ותתעטף רוחי	4	mecum ipſe loquebar & continuè animo deficiebam.		
ויחפש	7	ſcopebat	ἔσκαλλε	κ.
		perſcrutabar	ἀνερεύνουν	Σ. π.
		ſcrutatus eſt		Θ.
		veſtigabat		A.

גמר אֹמֶר לדר ודר	9	perfert fermonē de quolibet feculo		Σ.
אלהים בקֹדש דרכך	14	Deus in fanĉtitate via tua	ὁ θεὸς ἐν ἁγιότητι ἡ ὁδός σου.	Σ.
		. . . in fanĉto facto . .		A.
קול נתנו שחקים	18	ftrepitum dedit æther.		Σ.
עח		78.	οη'.	
חידות	2	ænigmata	αἰνίγματα	A.
ויספרו	6	& narrabunt		A.Σ.
ויתעבר	21	iratus eft		Σ.
במשמניהם	31	diuites eorum	εὐπόροις αὐτῶν	A.
		ditiores . . .	τοῖς εὐπορωτέροις . .	Σ.
		plures eorum	ἐν τοῖς πλείοσιν αὐτῶν	ϑ. π.
יכזבו לו	36	mentiti funt ei.	ἐψεύσαντο αὐτῷ.	O.
והרבה לחשיב אפו ולא יעיר כל חמתו	38	& magnopere auertit iram fuam, & totam fuam iram non accendit		Σ.
חסיל	46	Bruchus	βροῦχος	A.
שקמות	47	fycomoros	συκομόρους	*.
ויסגר לברד בְּעִירָם ומקניהם לרשפים:	48	Qui tradidit peftilentiæ iumenta ipforum, & corpora eorum vulturibus		Σ.
מלאכי רעים	49	angelos mala infligentes		
הר זה קנתה ימינו	54	montem quem acquifiuit dextera eius.		
ויבגדו	57	& non feruauerunt paĉtum	καὶ ἠσυνθέτησαν	O.
כארץ יסדה לעולם	69	Vt terram quam fundauit in fecula	ὡς τὴν γῆν ἣν ἐθεμελίωσεν εἰς τὸν αἰῶνα	Σ.
מאחר עלות הביאו	71	fequentem prægnātes duxit ipfum.		
ערב	45	omne genus mufcarum	παμμυῖαν	A.
עברה	49	iram immodicam	ἀνυπερθεσίαν	
עט		79.	οθ'.	
עיים	1	aceruum lapidum	λιθύριον	
את נוהו	7	pulchritudinem eius		Σ.
		decorem eius		ϑ.
		fpeciem eius.		A.
למה יאמרו הגוים איה אלהיהם	10	Quorfum dicant gentes vbi eft Deus eorum.		*.

פ		80.	π΄.	
בתפלת עמך	5	in oratione populi tui		A.Σ.Θ.
אלהים צבאות	8	. . . . exercituum	. . . . στρατιῶν	A.
פא		81.	πά.	
הרנינו	2	benedicite	εὐλογεῖτε	Σ.
		laudate	αἰνεῖτε	A.
כִּנּוֹר	3	lyra		Σ.
אענך בסתר רעם	8	exaudiui te per occultum tonitru		
		. . . . tonitru		A.Θ.
ואשלחהו בשרירות לבם ילכו במועצותיהם:	13	Dimiſi ipſos in prauitate cordis ipſorum, ambulabunt in conſilijs ſuis.		A.
		Diuiſi igitur ipſos in faſtu cordis . . . vt ambulent in conſilijs ſuis.		Σ.
משנאי יהוה יכחשו לו	16	odio habentes Dominum negabunt		A.
		oſores Dñi mentiẽtes ipſi		Σ.
ויהי עתם לעולם		& erit tempus eorum in ſecula.		
פב		82.	πβ΄.	
אכן כאדם תמותון וכאחד השרים תפלו:	7	Vos autem ſicut homines moriemini; & ſicut vnus de principibus cadetis		
פג		83.	πγ.	
אל תשקט	2	Ne quieſcas		
על צפוניך	4	contra abſcõditum tuum		A.Θ.
		contra occultum tuum.		Σ.
פלשת	8	Philiſtæi		A.Σ.Θ.
נאות אלהים	13	manſionem Dei		Σ.
יְיָ צבאות		Dominus exercituum.	κύριος στρατιῶν.	A.
פד		84.	πδ΄.	
גם צפור מצאה בית ודרור קן לה אשר שתה אפרחיה:	4	etiam auis inuenit ſibi domum, & paſſer nidum ſibi, vbi reponat pullos ſuos		A.
פו		86	πς.	
כל היום	3	ſingulos dies		Σ.
סַלָּח	5	placabilis		A.Θ.
		propitius		Σ.

Digitized by Google

פז		87.	πζ'.	
יהוה יספר בכתוב עמים זה יֻלַּד שם	6	Dominus numerabit ſcribens populos, hic natus eſt illic.		Σ.
				A.
		nati ſunt . .		
פח		88.	πη'.	
על מחלת	1	pro illis rebus quę ad chorum ſpectant		A.
		duplicis chori		Σ.
כמו חללים שֹׁכְבֵי קבר אשר לא זכרתָּם עוד והמה מידך נגזרו:	6	tanquam vulnerati iacentes in ſepulchro, quorum non es memor amplius, qui è tua manu eiecti ſunt.		
עלי סמכה חמתך וכל משבריך ענית	8	Furor tuus ſuper me irrupit, & tempeſtatibus tuis afflictaſti me.	. . . . ἐβαρύνθη	
עיני דאבה מני עֹני	10	oculus meus effluxit ob afflictionem.		
פט		89.	πθ'.	
תכן	3	firmabitur		Σ.
אף אמונתך בקהל קדשים	6	& fidem tuam in eccleſia ſanctorum.		ϑ.
כימי בשחק יערך ליהוה ידמה ליהוה בבני אלים:	7	Quis enim in æthere ſe opponet Domino, ſe æquabit Domino in filijs deorum?		Σ.
צפון וימין אתה בראתם	13	Boream & notum tu creaſti		ϑ.
יְרַנֵּנוּ		Laudabunt		A.
		benedicent		Σ.
עם גבורת	14	cum potentia.	μετὰ δυνάμεως	A.
תָּעֹז ידך תָּרוּם ימינך		inexpugnabilis man' tua, ſublimis dextera tua.		Σ.
צדק ומשפט מכון כסאך	15	iuſtitia & iudicium baſis throni tui		A.
		. . . . stabilitas		Σ.
אז דברת בחזון לחסידיך	20	tunc locutus es per viſionem ſanctis tuis.	. . . . τοῖς ἁγίοις σου	Σ.

			. . . προφήταις σου	Sex.
		. . . [illegible]		A. ϑ. π.
			. . . ἁγίοις σου	
עליון למלכי ארץ	28	sublimem regibus terræ		A.
		longè supremum regum terræ		
לעד	30	perpetuò		Σ.
ולא אשקר	34	non mentiar		A.
		non trānsgrediar		Σ.
ועד	38	& testificatus est		
ואתה זנחת ותמאס התעברת עם משיחך:	39	tu autem ipse reiecisti & reprobasti, iratus es cū Christo tuo.		
נארת ברית עבדך	40	execratus es pactum serui tui.		
השבת מטהרו	45	fecisti vt eius audacia desineret.		
עד מה יהוה תסתר לנצח תבער כמו אש חמתך:	47	Quousque Domine occultaberis in finem, exardescet instar ignis furor tuus?		
שאתי בחיקי כל רבים עמים	51	& portaui in sinu meo opprobriū multarum gentium.		
אשר חרפו עקבות משיחך	52	exprobrauerunt vestigia Christi tui.		Σ. ϑ.
אמן ואמן	53	certò ac fideliter	πεπιστωμένως	A.
צ		90.	ς'.	
בדר ודר	1	in omni generatione		Σ.
בטרם הרים ילדו ותחולל ארץ	2	antequam montes nascerentur & parturiretur terra.		*.
מעולם ועד עולם אתה אל:		à seculo & vsque ad seculum tu es Deus.	ἀπὸ τοῦ αἰῶνος, καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος σὺ εἶ ὁ θεός.	O.
ותאמר שובו בני אדם	3	& dices, Conuertimini filij hominum.		A.
נבהלנו	7	accelerauimus		A. Σ.
שת עונותינו לנגדך עלמנו למאור פניך:	8	posuisti iniquitates nostras coram te, & negligentias nostras, vt lucerent in conspectu tuo.		Σ.

		. . . . . adole- scentiam nostram . .		
				
				A.
		.. errores siue ignorantias	. . . . παροράσεις	
				
				
בהם	10	vniuersi.	ὁλόκληροι.	Σ.
כי גז חיש ונעפה		succidimur enim repentè & auolamus		
		quoniam transiuimus celeriter & dissoluimur.		π.
חיש			. . . . . πραότης	Θ.Sex.
				
			. . . festinatio	A.Σ.
			& repēte celeriterq́.	π.
מי יודע עז אפך וכיראתך עברתך:	11	quis nouit vires furoris tui, & secundum timorem tuum irā tuam?		Σ.
				A.
				
			. . . ἀνυπερθεσίαν σου	
למנות ימינו כן הודע ונבא לבב חכמה	12	dies nostros sic ostende vt veniamus corde sapienti.		A.Σ.π.
שבענו בבקר חסדך ונרננה ונשמחה בכל ימינו:	14	Imple nos manè misericordia tua, & laudabimus & exultabimus in omnibus diebus nostris.		A.Σ.Θ. π.Sex.
שמחנו	15	lætifica nos		O.
צא		91.	τά.	
מדבר הוות	3	à verbo dolorum.		Σ.
מצרך	6	ex transuerso		A. Σ.
כי אתה יהוה מחסי עליון שמת מעונך:	9	quoniam tu Domine spes mea, excelsum posuisti domicilium tuum.	ὅτι σὺ κύριε ἐλπίς μου ὕψιστον ἔθηκας οἰκητήριόν σου.	A.
		tu enim Domine fiducia mea excelsum posuisti habitationem tuam.	σὺ γὰρ κύριε ἀφοβία μου ὑψίστην ἔθου τὴν οἴκησίν σου.	Σ.
לא תאנה אליך רעה ונגע לא יקרב	10	non importabuntur tibi mala: & lepra non ap-	οὐ μεταχθήσεται πρός σε κακά, καὶ ἀφὴ οὐκ	A.

באהלך:		propinquabit tecto tuo.	ἐγγιεῖ ἐν σκέπῃ σου	
		Non prævalebit tibi malum, neque lepra accedet ad tabernaculũ tuũ.	οὐ κατισχύσει σου κακόν, οὐδὲ ἀφὴ ἐγγιεῖ τῇ σκηνῇ σου	Σ.
כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך:	11	Quia angelis suis mandabit vt custodiant te in omnibus viis tuis.	ὅτι ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται τοῦ φυλάξαι σε ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς σου.	A.
		quoniam angelis suis præcipiet de te vt custodiant te in omnibus viis . . .	ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περί σου, τοῦ διαφυλάξαι σε ἐν πάσαις ὁδοῖς . . .	Σ.
צב		92.	ϟα'.	
מאד עמקו מחשבתיך	6	magnopere cogitationes tuæ profundæ sunt		Σ.
		. . . . profundæ factæ sunt		A. Θ.
ויציצו	8	floruerunt		A. Σ.
בלתי בשמן רענן	11	vetustas mea sicut oliua florida		Σ.
ותבט	12	inspiciet	ὁράσει	Σ. Θ.
עוד ינובון בשיבה דשנים ורעננים יהיו:	15	Adhuc senes fructum ferent, opimi & floridi erunt		Σ.
להגיד כי ישר יהוה צורי ולא עולתה בו:	16	Annunciantes quoniam rectus Dominus, qui munit me & non est iniustitia in eo.		
צג		93.	ϟγ'.	
אדיר במרום יהוה	4	Maximus in altitudine Dominus.		A.
צד		94.	ϟδ'.	
הופיע	1	appare		A. Σ. Θ. π.
ואחריו כל ישרי לב	15	& post illam omnes qui recto sunt corde.		Sex.
מי יקום לי עם מרעים מי יתיצב לי עם פעלי און:	16	Quis surget pro me aduersus facinorosos? quis instabit pro me aduersus operãtes iniquitatẽ?		A. Θ. Σ.
היחברך כסא הוות יצר עמל עלי חק:	20	Num coniungetur tibi sedes ærumnæ, quæ fingit calamitatem contra præceptum?		

ברעתם יצמיתם יצמיתם יהוה אלהינו:	23	secundum prauitatem eorum dele eos . . . . Dominus Deus	κατὰ τὴν πονηρίαν αὐτῶν ἀφανιεῖ αὐτούς . . . κύριος ὁ θεός.	
צה		95.	ϟδ.	
אקוט	10	ægrè tuli.		A.Σ.
אל מנוחתי	11	in quietem meam		O.
צו		96.	ϟε'.	
חילו מפניו כל הארץ	9	parturite à facie eius vniuersa terra.		A.Σ.
יהוה מלך אף תכון תבל בל תמוט:	10	Dominus regnauit, etiam firmauit orbem terrarum immobilem.		Σ.
ירעם הים ומלאו	11	resonabit mare cum plenitudine eius.		Σ.Θ.
יעלז שדי וכל אשר בו	12	gaudebit ager & omnia quæ in eo sunt.		Σ.
אז ירננו כל עצי יער		tunc laudabunt omnia ligna nemoris.		A.
צח		98.	ϟζ.	
ירעם הים ומלאו תבל וישבי בה:	7	resonet mare cum plenitudine ipsius, orbis terræ & qui ipsum incolũt.		Σ.
צט		99.	ϟη'.	
ונקם על עלילותם	8	& vltor in doloribus eorum		
ק		100.	ϟθ.	
ברננה	2	cum gloria		A.
		In laudibus		Σ.
הוא עשנו ולא אנחנו	3	ipse fecit nos qui non eramus		
קא		101.	ρά.	
אזמרה :	1	canam,		
אשכילה בדרך תמים	2	considerabo viam immaculatam.		
קב		102.	ρα'.	
שועתי	2	suspirium meum		A.
ועצמותי כמוקד נחרו	4	& ossa mea sicut cinis aruerunt		
		. . . . . . sicut		Σ.
		torris		
כוס	6	nyctlcorax	νυκτικόραξ	A.Θ.π.
		vpupa		Σ.
		noctua	γλαύξ.	*Sex.*

חרבות	7	parietinas		Σ.
עפר	15	puluerem	χοῦν	O.
וכלם כבגד יבלו כלבוש תחליפם ויחלפו :	27	& omnes ſicut veſtimentum ſeneſcent, & ſicut amictum mutabis eos & mutabuntur		Σ.
יכון	29	permanebit		
קג		103.	ργʹ.	
גמוליו	2	benefacta . . .	εὐεργετήματα . . .	
כי רוח עברה בו ואיננו	16	quoniam ſpiritus pertranſit ipſum; deinde non ſubſiſtit.		
וצדקתו	17	& retributio ipſius		
קד		104.	ρδʹ.	
הור והדר לבשת	1	Laudem & gloriā induiſti		Σ.
על מכונית	5	ſuper ſedem eius		A.Σ.
תהום כלבוש כסיתו	6	abyſſum ſicut indumentum induiſti ipſam.		A.Θ.
ישברו פראים צמאם	11	reficiet onager ſitim ſuam		Σ.
מצמיח חציר לבהמה ועשב לעבדת האדם להוציא לחם מן הארץ:	14	producēs fœnum iumentis, & herbam vſui hominum, vt proferas cibum ex terra.		
ויין ישמח לבב אנוש להצהיל פנים משמן ולחם לבב אנוש יסעד:	15	& vinum vt lætificet cor hominis, illuſtret faciē oleo, & panis cor hominis confirmet.		
אשר שם צפרים יקננו חסידה ברושים ביתה:	17	illic aues nidificabunt, herodij abietes domus ipſi		A.
		. . . . miluo cupreſſus ad nidificandum.		Sex.
		. . . . . . ἰκτῖνον		Σ.
עצי יהוה	16	ligna Domini	τὰ ξύλα κυρίου	A.Σ.Θ.
שפנים	18	Chœrogryllios	χοιρογρυλλίους	O.
קנינך	24	creatione tua		✱.
רחב ידים	25	ſpatioſum manibus	εὐρύχωρος χερσὶν	A.Σ.Θ. π.Sex.
שיחי	34	colloquium . . .		A.
		ſermocinatio . .		Σ.

Digitized by Google

קה		105.	ρε΄.	
קראו	1	prædicate		
התהללו	3	gloriamini		
ברזל באה נפשו	18	in ferrum pertransiit anima eius.		A. Σ.
קו		106.	ρϛ΄.	
כי טוב	1	quia bonus	ὅτι χρηστός.	O.
המגפה	30	plaga		Σ.
קז		107.	ρζ΄.	
ונפלאותיו לבני ארם	8	& prodigia ipsius erga filios hominum		
ויתעם בתהו	40	& errare faciet eos in vanitate mentis		
וישגב אביון מעני וישם כצאן משפחות :	45	& eripiet pauperem ex paupertate, & ponet vt gregem cognationes.		A.
קח		108.	ρη΄.	
עלי פלשת אתרעע	10	me Philistæi dilexerunt	ἐμοὶ ἀλλόφυλοι ἐφίλασαν	O.
ולא תצא אלהים בצבאותינו :	12	& non pręisti Deus nostris exercitibus.		Σ.
קט		109.	ρθ΄.	
מחרבותיהם	10	ex parietinis suis		Σ.
		ex ruinis suis		A.Θ.
ינקש נושה לכל אשר לו	11	collidat exactor ea quæ sunt ipsi.		Σ.
שטני	20	qui contra steterunt		*.
ובשרי כחש משמן	24	& caro mea immutata est propter vnctionem		Σ.
שוטני	29	qui contra steterunt.		A.Σ.Θ.
קיא		111.	ρια΄.	
טרף נתן ליראיו	5	prædam dedit timentibus se.		π.Sex. Σ.
		prædam.		A.Θ.
יזכר לעולם בריתו		recordans sempiterni testamenti sui.		Σ.
קיב		112.	ριβ΄.	
טוב איש חונן ומלוה יכלכל דבריו במשפט :	5	Bonus munificus & commodans, dispensans res suas cum iudicio		
סמוך	8	firmatum		
קיג		113.	ριγ΄.	
עבדי	1	serui	δοῦλοι	A.Σ.Θ.

Digitized by Google

קטו		115.	ριε.	
עֲצַבֵּיהֶם	4	elaborationes eorum.	διαπονήματα αὐτῶν	A.
קטז		116.	ρις'.	
אנה יהוה מלטה נפשי	4	obſecro Domine libera animam meam,		Σ.
		ὦ δὴ		A. & alij
				
דלותי ולי יהושיע	7	defeci & ſalutem mihi præbuit		Σ.
האמנתי וגו	10			A.Σ.Θ.
אני אמרתי בחפזי כל האדם כֹּזֵב׃	11	ego dixi dum obſtupeſcerem, Omnis homo mẽdacium.		A.
		ego dixi dũ anxius eſſem, Omnis homo mẽtitur.		Σ.
				Θ.
		. . . Omnis homo defecit		
קיח		118.	ριή.	
סבוני גם סבבוני	11	circundederũt me, & rurſus circundederunt me		Σ.
לראש פנה	22	angularis		
אנא יהוה הושיעה נא	25	ô Domine ſerua obſecro	ὦ κύριε σῶσον δή,	A.Σ.Θ.π.
אנא יהוה הצליחה נא׃		ô Domine proſperare obſecro.	ὦ κύριε εὐόδωσον δή.	
ברוך הבא בשם יהוה	26	Benedictus qui venit in nomine Domini.	εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου.	
קיט		119.	ριθ'.	
הורני	33	oſtende . .	δεῖξον . . .	Σ.
		illuſtra . . .		A.Θ.
אשר יגֹרְתִּי	39	quod formidaui		A.Θ.
		quod vereor		Σ.
זמרות היו לי חקיך בבית מגורי	54	contra erant mihi omnia mandata tua in loco peregrinationis meæ.		A.Σ.Θ.
דרכי	59	vias meas	τὰς ὁδούς μου	O.
חבר	63	coniunctus		Σ.
טוב עשית עם עבדך	65	beneficio affeciſti ſeruum tuum.		
ושובו לי יראיך	79	cõuertant me qui timẽt te		
קוו	95	expectauerunt		Σ.Θ.
לכל תכלה ראיתי קץ רחבה מצותך מאד׃	96	totius ſtructuræ vidi finem, amplum mandatum tuum nimis.		Σ.

Digitized by Google

סיגים	119	pro nihilo		ϑ.
		ſcoriam		Σ.
ערב	122	fideiube	ἐγγυᾶ	A.ϑ.
שבע	164	ſæpiſſimè		*.
תחנתי	170	oratio mea		A.
		ſuppoſitio		Σ.
		deprecatio	δέησις	*.
בחרתי	173	malui		Σ.
		ſelegi		A.ϑ.
בכפי	*	in manibus meis	ἐν ταῖς χερσί μου	O.
קכ		120.	ρκ΄.	
שיר המעלות	1	carmen aſcenſuum.		ϑ.
		. . in aſcenſus		A.Σ.
קכב		122.	ρκβ΄.	
ירשלם הבנויה כעיר שחברה לה יחדו:	3	Hieroſolyma quæ ædificatur, vt ciuitas quæ propinquitatẽ habet.		Σ.
שאלו שלום ירושלם ישליו אהביך:	6	Amplectimini Hieroſolymam : otiabuntur qui diligunt te.		
יהי שלום בחילך שלוה בארמנותיך :	7	pax in mœnibus ſit, robur in regiis domibus		
קכג		123.	ρκγ΄.	
רבת שבעה לה נפשנו הלעג השאננים הבוז לגאיונים :	4	anima noſtra ſatiata eſt obloquentibus his qui abundant, deſpicientibus ſuperbis.		
קכה		125.	ρκε΄.	
עקלקלותם	5	ſimultates		A.
		obliquitates		Σ.
		peruerſa		ϑ.
קכו		126.	ρκς΄.	
רנה	2	laudem		A.
		gloriam		Σ.
קכז		127.	ρκζ΄.	
לחם העצבים	2	panem elaborationum	ἄρτον διαπονημάτων	A.
		panem ærumnoſum.	ἄρτον κακοπαθούμενον	Σ.
		panem idolorum.	ἄρτον εἰδώλων	π. ϑ.
		. . . . ſeductionis.	. . . . πλάνης	Sex.
כחצים ביד גבור כן בני הנעורים	4	ſicut ſagittæ in manu potentis, ſic filij iuuentutis		ϑ.
				A.

Digitized by Google

		. . sic filij pubertatum		
				Σ.
		. . . filij iuuentutis . . .		
				Sex.
			. . ἱκανωθέντος· νῦ	
קכח		128.	ρκή.	
יגיע כפיך כי תאכל אשריך	2	labores manuum tuarum manducans beatus es.		Σ.
		. . . manuum tuarum	. . . χειρῶν σου	A.
				π.
בירכתי ביתך	3	in penetralibus domus		✱.
קכט		129.	ρκθ'.	
חרשו	3	arauerunt		A.Θ.
האריכו למענותם		protraxerunt malo afficientes.		Σ.
		produxerunt . . .		A.
				
עבות	4	laqueos		A.Σ.
		torques		Θ.
קל		130.	ρλ'.	
תורא	4	timorem	φόβον	A.Θ.
		legem	νόμον	Σ.
		terrorem		π.
		verbum		Sex.
קלא		131.	ρλά.	
בגדלות	1	in maiestatibus		Σ.
		in magnificentiis.		A.
ובנפלאות ממני		neq. in trãscendẽtibus me.		Σ.
אם לא שויתי ודוממתי נפשי כגמל עלי אמו כגמל עלי נפשי :	2	Nisi dignam censui, & cõparaui animam meam infantulo à lacte depulso apud matrem suam, sic retribuatur animæ meæ.		
קלב		132.	ρλβ'.	
צירה ברך אברך	15	cibaria eius benedicens benedicam.	ἐπισιτισμὸν	Σ.A.
קלז		137.	ρλζ'.	
השרודה	8	inclinata		A.
קלח		138.	ρλή.	
על כל	2	super omne		✱.
תרהבני בנפשי עז	3	constitisti in potentia animæ meæ.		Σ.

קלט		139.	ρλθ'.	
ארחי ורבעי זרית	3	ſemitam meam & viam meam inueſtigaſti		ϑ.
כי אין מלה בלשוני	4	quoniam non eſt dolus in lingua mea	ὅτι οὐκ ἐστι δόλος ἐν γλώσσῃ μου.	Σ.
		. . . . eloquium & ſermo	. . . . λαλιὰ καὶ λόγος	Α. Σ. ϑ.
				✱.
ואמר אך חשך ישופני ולילה אור בעדני:	11	Si dicam fortaſſe tenebræ operiẽt me, tamen nox lucida me circumſtat.		Σ.
גם חשך לא יחשיך ממך ולילה כיום יאיר	12	Neque tenebrę tenebricoſæ erunt ſuper te, ſed & nox ſicut dies apparebit		
				✱.
		. . apud te . .		
				
לא נכחד עצמי ממך אשר עשיתי בסתר רקמתי בתחתיות ארץ:	15	Non delituerunt oſſa mea à te, quibus in occulto factus ſum, effictus fui ſicut in infima parte terræ.		Α.
גלמי ראו עיניך ועל ספרך כלם יכתבו ימים יצרו ולא אחד בהם:	16	Informem me præuiderũt oculi tui, cum omnibus qui in libro tuo ſcripti ſunt, dies quibus formati ſunt, ne vna quidem ex ijs deeſt.		Σ.
עצמו ראשיהם	17	corroborati ſunt pauperes eorum		ϑ.
		. . . . . capita eorum		✱.
הקיצתי ועודי עמך	18	expergiſcar & ſemper ero apud te.		Σ.
קמ		140.	ρμ'.	
כל יום	3	quotidie		Σ.
אל תתן יהוה מאויי רשע	9	Ne des Domine deſideria iniuſti		Α. Σ. ϑ.
ראש מסבי עמל שפתימו יכסימו:	10	acerbitas eorum qui circumdederant me, labor labiorum ipſorum operuerat eos.		Σ.
קמא		141.	ρμά.	
להתעולל עלילות ברשע	4	ad cogitandum cogitationes iniquas.		Σ.

Digitized by Google

כי עוד ותפלתי ברעותיהם	5	adhuc autem & precatio mea intra malitias ipsorum.		
ושמעו אמרי כי נעמו	6	audient locutiones meas iucundissimas.		
קמב		142.	ρμβ'.	
הקשיבה אל רנתי כי דלותי	7	intende loquelas meas, quoniam oblangui.		
הוציאה ממסגר נפשי	8	Educ ex carcere animam meam.		A.
את שמך בי יכתירו צדיקים כי תגמל עלי:		. . . . me expectabunt iusti donec remuneratus fueris me.		A.
		nomen tuum coronabunt iusti cùm me beneficiis affeceris.		Σ.
קמד		144.	ρμδ'.	
ותדעהו	3	cognosceris		Σ.
ארם להבל דמה	4	homo auræ similis	ἄνθρωπος ἀτμῷ ἔοικε	Θ.
		. . . vapori . . .		Σ.
אין פרץ ואין יוצאת ואין צוחה ברחבתינו	15	Nec percussio, nec funeris elatio, nec luctus in plateis eorum.		Σ.A.Θ. π.Sex.
קמז		147.	ρμζ'.	
הללויה כי טוב זמרה	1	Halleluiah, quoniam bonus est Psalmus		Σ.
		laudate Iah	αἰνεῖτε θεόν	Θ.
				
מעודד	6	recuperans		Σ.
קמח		148.	ρμη'.	
הללוהו כל כככי אור	3	laudate eum omnes stellæ luminis.		A.Σ.Θ.
קנ		150.	ρν'.	
הללויה ברקיע עזו	1	Laudate eum in firmamẽto inexpugnabili eius.		Σ.

Digitized by Google

Addenda.

קלט		139.	ρλθ'.	
פלאית דעת ממני	6	prætergreditur me ſcientia tua.		Σ.
צא		91.	ϛα'.	
שדי	1	potentis	ἀλκίμου ἢ ἱκανοῦ	A.
עח		78.	οη'.	
לרשפים	48	volucribus.		A.
פ		80.	π'.	
וְזִיז שָׂדַי	14	omnimodam regionis.	παντοδαπὴν χώρας	A.
קכ		120.	ρκ'.	
עִם גַּחֲלֵי רְתָמִים	4	cum carbonibus iuniperorum.	σὺν τοῖς ἄνθραξι τῶν ἀρκευθῶν	
כד		24.	κδ'.	
יהוה צבאות	10	Dominus exercituum.	κύριος τῶν στρατιῶν.	

Corrigenda.

Pſalm. 39. *verſ.* 8. הוחלתי. 41, 13. *leg.* ſimplicitatem complectere *deletis punctis.* 66, 8. *In* השמיעו *delendum punctum quod eſt ſupra* מ. 69, 3. *leg.* מצולה. 69. 14. *leg.* עזוז & אלהים. 73, 2. שפכה. 76, 5. ארץ. 78, 45. muſcarum. 79, 10. הגוים & אלהיהם. 89, 14. חרום.

Collector ad Lectorem.

AMICE *Lector damus hic fragmenta veterum interpretum in Pſalmos, opus non adhuc viſum huic æuo, quod edendum curaui mihi & paucis qui hic ſunt. Authores ex quibus illa collegimus, omnes Græci ſunt; excipio Hieronymum, cui non minimam partem debemus. Inter Græcos multus admodum Theodoretus in citandis interpretationibus priſcis, cuius commentarium in Pſalmos intentè mihi quæſitum, non repperi niſi Latinum; poſtea didici ab interprete Græcum exemplar nondum typis vulgatum eſſe: extare autem Venetijs manuſcriptum in Bibliotheca Marciana. hoc cùm prodibit, poteris Græca addere ad ea quæ nos Latinè tantùm poſuimus fide interpretis. Hæc habui de quibus te admonerem. Vale & fruere.*

Digitized by Google